

LABERTYÖSTÖN OPPIMISYMPÄRISTÖ [HTTP://PE.TUT.FI/LAL/ESR](http://pe.tut.fi/lal/esr)

Lasersovelluksia 2

- Pulssilaserhitsaus
- Lämmönrajoittumisjohteinen hitsaus
- Laserkarkaisu
- Laserpinnoitus

Nd:YAG-pulssilaserhitsaus

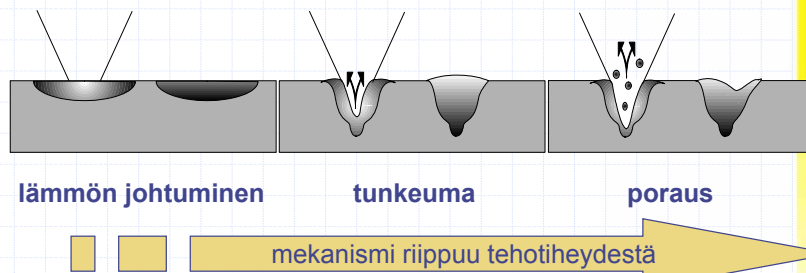
- ▲ Nd:YAG pulssilaserien keskimääräiset tehot ovat tyypillisesti 25-500 W.
- ▲ Nd:YAG pulssilaserilla on suuri pulssiteho (pulssiteho = $\sim 100 \times$ keskimääräinen teho), pienelläkin pulssilaserilla voidaan hitsata 1,5 mm tunkeuma.
- ▲ Hienomekaaniset hitsaussovellukset tehdään pääsääntöisesti Nd:YAG pulssilasereilla.
- ▲ Energiantuontia voidaan kontrolloida pulssi kerrallaan.
- ▲ Hitsipisteen koko on tyypillisesti 0,1 – 2 mm.
- ▲ Käytännössä suurin pulssilaserilla hitsattava tunkeuma on 1,5 mm.
- ▲ Yhtenäinen hitsi muodostetaan liittämällä pulsseja.

ESR LABERTYÖSTÖN OPPIMISYMPÄRISTÖ

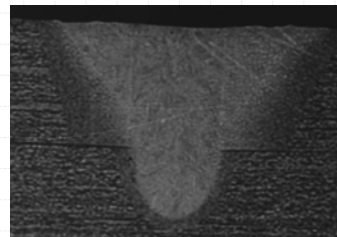
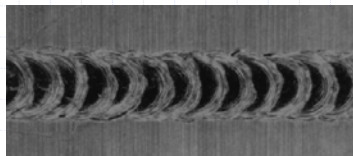
Nd:YAG-pulssi laserhitsauksen mekanismi

- ▲ Pulsilaserhitsauksen prosessimekanismi riippuu tehotiheydestä
- > $P_d < 1\,000\text{ W/mm}^2$ lämmönjohtumisrajoitteinen hitsaus.
  - > $P_d = 1\,000 - 10\,000\text{ W/mm}^2$ tunkeumahitsaus.
  - > $P_d > 10\,000\text{ W/mm}^2$ poraus.

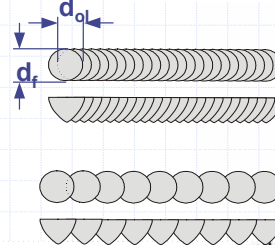
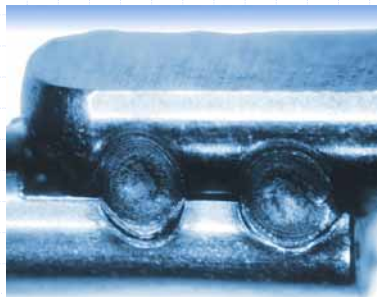

ESR LASERTYÖSTÖN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Nd:YAG-pulssilaserhitsaus

Lähde: LASAG

ESR LASERTYÖSTÖN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Nd:YAG pulssilaserhitsaus

Kuvaputken osien pistehitsaus

Materiaali: CrNi-teräs, 0,2 mm

Lähde: Trumpf

ESR LASERTYÖSTÖN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Pistehitsattu partakoneen terä

- ▲ Terän hitsaus jouselementtiin
- ▲ Yksi suurimmista pulssilaserhitsaus sovellutuksista: ~100 laseria.

Lähde: Lumonics

ESR LASERTYÖSTÖN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Nd:YAG pulssihitsaus käsityöasemat

- ▲ Nd:YAG pulssihitsaus; käsityöasemat
- ▲ Laserteho 25-120 W
- ▲ Käyttäjryhmät
  - Kultasepät
  - Hammasteknikot
  - Ruiskupuristusmuottien korjaajat
  - Prototyyppien valmistajat.

Lähde: Trumpf, Rofin

ESR LASERTYÖSTÖN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Diodilaserhitsaus

ESR LASERTYÖSTÖN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Tiskialtaan diodilaserhitsaus

Säteen liike robotilla

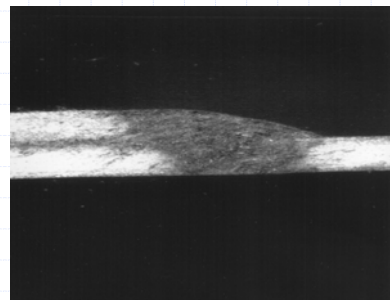
Viimeistely hitsaustulos

Lähde: Rofin

ESR LASERTYÖSTÖN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Diodilaserhitsaus

Laserteho:	2000 Watt
Polttoväli:	50 mm
Polttopisteen asema:	0 mm
Työskentelyetäisyys:	35 mm
Materiaali:	1.4301
Paksuus:	1,0/1,0 mm
Nopeus:	0,5 m/min
Tunkeuma:	2,0 mm
Hitsin leveys pinnassa:	3,7 mm
Hitsin leveys juuressa:	1,7 mm
Liitosmuoto:	piena
Suojakaasu:	Argon
Suojakaasun virtaus:	30 l/min
Juurikaasun virtaus:	10 l/min

Edut:

- pienet käyttökulut
- toistettavuus
- hitsauksen laatu
- ei jälkityöstötarvetta

ESR LASERTYÖSTÖN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Asennuskaapin diodilaserhitsaus

Sanmina Oy, Uusikaupunki, 1 kW Diodilaser
1 mm RST-kaappi, särmätyt levyosat
Kokoonpano laserhitsaamalla robotisolussa

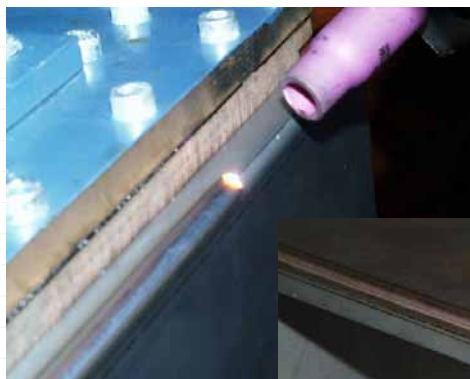

Kuva Oy Sanmina Oy

ESR LASERTYÖSTÖN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Asennuskaapin diodilaserhitsaus

Sanmina Oy, Uusikaupunki
1 kW Diodilaser
1 mm RST-kaappi
Osat särmätyjä
Laserhitsaus robotisolussa

Kuva Oy Sanmina Oy

ESR LASERTYÖSTÖN OPPIMISYMPÄRISTÖ

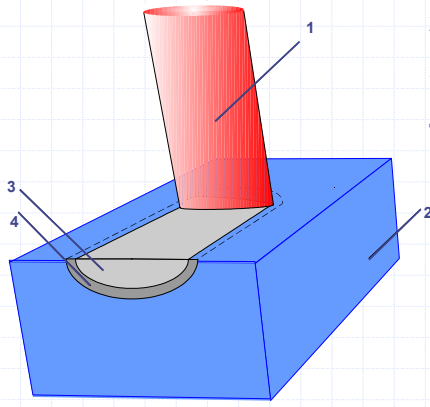
Laserkarkaisu

ESR LASERTYÖSTÖN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Laserkarkaisun periaate

1. Laser
2. Perusaine
3. Karkaisuvyöhyke
4. Lämpömuutosvyöhyke

Rofin-Sinar Laser GmbH:n luvalla

ESR LASERTYÖSTÖN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Laserkarkaisu

- ▲ Karkaisuleveys: 5 – 20 mm.
- ▲ Karkaisusyvyys: 0,5 – 1,5 mm.
- ▲ Karkenemiskovuus ~200 HV suurempi verrattuna liekki tai induktiokarkaisuun.

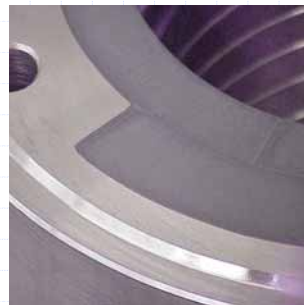
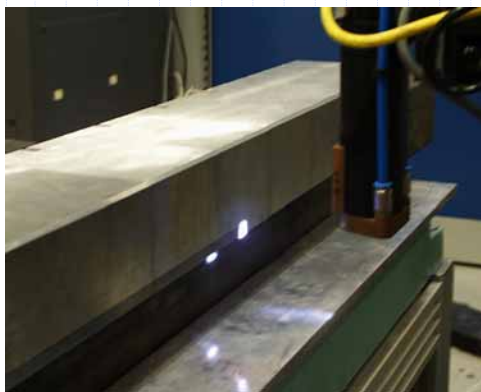
Edut:

- ▲ Pieni lämmöntuonti.
- ▲ Laserkarkaisu ilman reunojen sulamista.
- ▲ Erinomainen toistettavuus.
- ▲ Suuri tehokkuus ja pienet käyttökulut.
- ▲ Ei esivalmisteluja.
- ▲ Ei jälkityöstöä.

ESR LASERTYÖSTÖN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Laserkarkaisu

kuvat: TTY / LAL

ESR LASERTYÖSTÖN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Taivutustyökalun laserkarkaisu

- parempi kulumiskestävyys
- vain kriittiset osat karkaistaan
- ei jälkityöstötarvetta
- karkaisuaika < 10 s / kappale

kuvat: TTY / LAL

ESR LASERTYÖSTÖN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Diodilaserkarkaisu

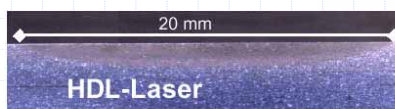
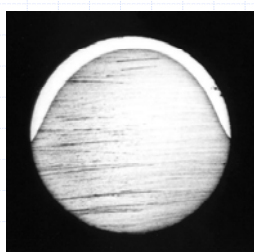
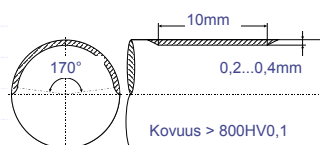

Photo ERLAS

Diode Laser
2500 W
5 mm/s
1050 °C
20 mm
1 mm

Lähde: Laserline, Rofin

ESR LASERTYÖSTÖN OPPIMISYMPÄRISTÖ

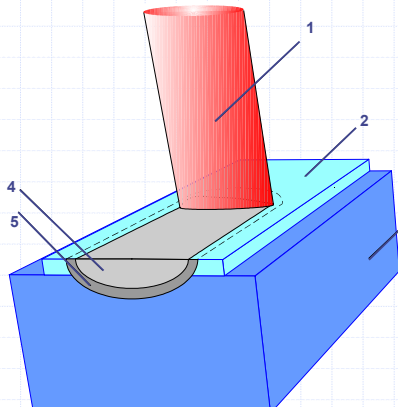

Laserpinnoitus

ESR LASERTYÖSTÖN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Laserpinnoituksen periaate

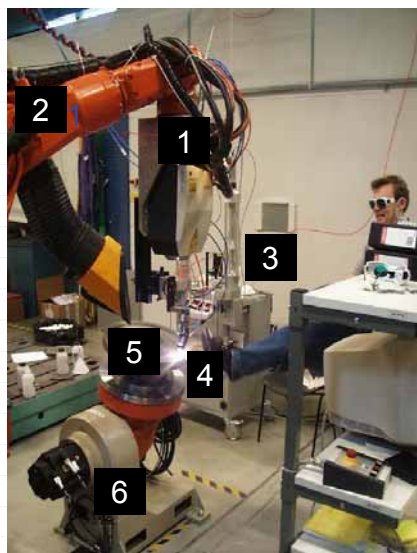
1. Laser
2. Pinnoiteainekerros
3. Perusaine
4. Sulatettu kerros
5. Lämpömuutosvyöhyke

Rofin-Sinar Laser GmbH:n luvalla

ESR LASERTYÖSTÖN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Diodilaserpinnoituslaitteisto

Laitteiston osat:

1. Laserlähde (laserpää, teholähde, jäähdytysyksikkö)
2. Teollisuusrobotti
3. Jauheensyöttölaite
4. Jauheinjektori
5. Pinnoitettava komponentti
6. Pyörituspöytä

kuvat: TTY / LAL

ESR LASERTYÖSTÖN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Laserpinnoituksen edut / haitat

Etuja:

- ▲ Suuri tehotiheys
- ▲ Alhainen lämmöntuonti
- ▲ Alhainen seostuminen
- ▲ Erinomainen tartuntalujuus
- ▲ Pinnoitteen tiiveys
- ▲ Kappalekoolla ei rajoituksia
- ▲ Ohuet ja paksut pinnoitteet (0,1-4 mm ...)
- ▲ Kohdennettu/paikallinen pinnoitus
- ▲ Tarkkuus ja toistettavuus

Haittoja:

- ▲ Korkeat investointi- ja käyttökustannukset
  - Diodilasertekniikka muuttaa tilannetta
- ▲ Tuotto/tehokkuus
  - Diodilaserpinnoituksen kehittäminen muuttaa tilannetta
- ▲ Laitteet ei liikuteltavia
- ▲ Vielä vähäinen tunnettavuus/saatavuus

ESR LASERTYÖSTÖN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Laserpinnoitteiden käyttösovelluksia

- ▲ Tasomaiset ja pyörähdyssymmetriset kappaleet; rajoitetusti monimutkaisemmat kappaleet
- ▲ Käyttötarkoitus
  - Korjauspinnointus
  - Korroosiosuojaus
  - Korkealämpötilasuojapinnoitteet
  - Kulumissuojapinnoitteet
- ▲ Komponentteja
  - Karat, akselit, luistit, telat, pumppujen osat, venttiilien osat, turbiinin osat, kulutuslevyt, työkalut, muotit, terät, tiivistyspinnat, jne.

ESR LASERTYÖSTÖN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Venttiililautasen laserpinnoitus

- ▲ Verrattaessa laserpinnoitusta perinteisiin menetelmiin pinnoitteeseen saadaan seuraavia ominaisuuksia:
  - Tiiviimpi pinnoite
  - Perusaine ei seostu pinnoitteeseen
  - Parempi korroosionkesto
  - Pieni lämmöntuonti, ei lämpövääristymiä työkappaleeseen.

by courtesy of Fraunhofer ILT
Werkstatt für
Lasertechnik

ESR LASERTYÖSTÖN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Laserpinnoitus

Fortum Service Oy, Kokkola
Teho 6 kW CO₂
Useita eri komponentteja
voimalaitoksissa ja
prosessiteollisuudessa

Kuvat Fortum Service Oy

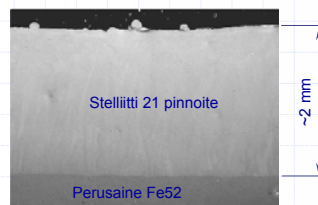
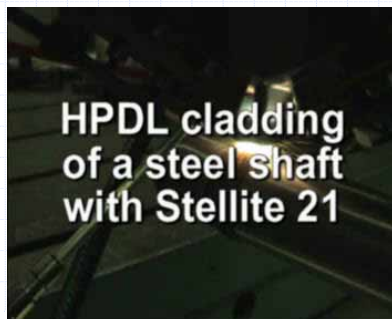
ESR LASERTYÖSTÖN OPPIMISYMPÄRISTÖ

HPDL pinnoitus

Akselin pinnoitus

- ▲ Pinnoitejauhe - Stelliitti 21
- ▲ Laserteho – 4,8 kW
- ▲ Jauheensyöttö – 90 g/min
- ▲ Pintanopeus – 400 mm/min
- ▲ Pinnoitteen paksuus ~2 mm

Kuvat: TTY // LAL

ESR LASERTYÖSTÖN OPPIMISYMPÄRISTÖ

